Upozorňujeme, že výchozí lv verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: en

Swipe to change

angličtina

Rozvod a rozluka

Lotyšsko

1 Jaké jsou podmínky pro dosažení rozvodu?

Jak lze rozvést manželství je podrobně popsáno v části lotyšského občanského práva, která se věnuje rodinnému právu, a v části P zákona o notářích. Instituce manželství je obecně vymezena v části občanského práva, která se věnuje rodinnému právu.

V Lotyšsku může manželství rozvést pouze soud nebo notář (*notārs*). Soud může manželství rozvést na žádost jednoho či obou manželů. Notář může manželství rozvést, pokud se manželé dohodli na rozvodu a nemají žádné společné nezletilé dítě ani společné jmění, nebo v případě, že společné nezletilé dítě či společné jmění mají, písemnou dohodu upravili péči o nezletilé dítě, právo na styk s dítětem, výživné na dítě a vypořádali společné jmění.

Dohoda manželů o péči o dítě, které se v manželství narodilo, o výživném na toto dítě a o vypořádání společného jmění je proto jedním ze základních předpokladů pro takovýto rozvod.

Jestliže manželství rozvede soud, musí nejdříve dojít k závěru, že manželství je rozvráceno. Má se za to, že manželství je rozvráceno, jestliže manželé nejsou schopni společně žít a nelze očekávat, že by soužití obnovili.

Jedním ze základních předpokladů pro rozvod manželství notářem je i v tomto případě dohoda manželů o péči o dítě, které se v manželství narodilo, výživném na dítě a vypořádání společného jmění. Pokud manželé dohody nedosáhnou, musí tyto záležitosti urovnat soud souběžně s vyřízením žádosti o rozvod.

2 Jaké jsou důvody k rozvodu?

Rozvod manželství notářem

Manželství lze rozvést, pokud je rozvráceno a manželé se na rozvodu dohodli a notář obdržel společnou žádost podepsanou oběma manželi. Pokud manželé mají společné nezletilé dítě nebo společné jmění, musí k žádosti přiložit písemnou dohodu o péči o nezletilé dítě, výživném na dítě, právech na styk s dítětem a vypořádání společného jmění.

Rozvod manželství soudem

Soud manželství rozvede, jestliže se manželé na rozvodu manželství nedohodli a je splněna jedna z následujících podmínek:

Manželé žijí odděleně déle než tři roky: manželé žijí odděleně, nesdílejí společnou domácnost a jeden z manželů je rozhodnut se do společné domácnosti nevrátit, a tudíž odmítá možnost manželského soužití. Společná domácnost nemusí existovat ani v případě, kdy manželé obývají společnou nemovitost.

Pokud manželé žijí odděleně méně než tři roky, soud manželství rozvede pouze v případě, že:

- důvodem k rozpadu manželství je fyzické, sexuální, psychologické či ekonomické násilí ze strany jednoho z manželů vůči druhému, jenž žádá o rozvod manželství, nebo vůči dalšímu dítěti tohoto druhého z manželů nebo vůči společnému dítěti;
- jeden z manželů souhlasí s žádostí druhého z manželů o rozvod manželství;
- jeden z manželů začal žít s někým jiným a v tomto novém partnerství se narodilo dítě nebo některý z partnerů dítě čeká.

Pokud je soud za výše popsaných okolností přesvědčen, že manželství lze přesto zachránit, může rozvodové řízení až o šest měsíců odložit, a umožnit tak manželům, aby se případně usmířili.

Pokud jeden z manželů požádá o rozvod z jiných než výše popsaných důvodů ještě předtím, než uplynou tři roky od okamžiku, kdy začali žít odděleně, soud nesmí manželství rozvést dříve, než uplyne právně závazná lhůta tří let, během níž musejí žít odděleně, a musí odložit projednávání dané věci, aby manželé měli možnost se usmířit.

Pokud manželé žijí odděleně méně než tři roky, smí notář manželství rozvést pouze v případě, že oba manželé s rozvodem manželství souhlasí a podali k notáři žádost o rozvod manželství postupem, který je popsán v zákoně o notářích.

Soud nesmí rozvést manželství ani v případě, že je rozvráceno, je-li záchrana manželství v mimořádných případech nezbytná v zájmu společného nezletilého dítěte manželů.

3 Jaké jsou právní důsledky rozvodu s ohledem na:

3.1 osobní vztahy mezi manželi (například užívání příjmení)

Jakmile rozhodnutí, jímž se manželství rozvádí, nabude právní moci nebo jakmile notář vydá osvědčení o rozvodu, práva a závazky vyplývající z právního vztahu mezi manželi zanikají. Rozvodem mohou bývalým manželům vzniknout nové závazky a práva. Jakmile je manželství rozpuštěno, kterákoli ze stran může uzavřít nové manželství.

Podle občanského práva je ten z manželů, který si po vstupu do manželství změnil příjmení, oprávněn užívat příjmení, které přijal při sňatku, i po rozvodu manželství, nebo mu naopak soud nebo notář může povolit užívat příjmení, které měl za svobodna, jestliže o to daný z dvojice manželů požádá.

Na žádost druhého z manželů může soud zakázat tomu z nich, kdo zapříčinil rozvrat manželství, aby používal příjmení, jež přijal v manželství, není-li to v rozporu se zájmy dítěte.

3.2 rozdělení jmění manželů

Notář může rozvést manželství, jestliže manželé předem uzavřeli písemnou dohodu o vypořádání společného jmění a tato dohoda je přiložena k žádosti o rozvod.

Pokud manželství rozvádí soud, manželé se mohou dohodnout na vypořádání společného jmění. Pokud se manželé na vypořádání nedohodnou, o jejich nárocích rozhodne soud podle občanského práva nebo podle ustanovení manželské smlouvy. Občanské právo vymezuje dva druhy majetkových vztahů, jmenovitě vztahy stanovené právními předpisy a vztahy stanovené manželskou smlouvou, a tyto vztahy vymezují postup rozdělení společného majetku manželů.

Pokud jsou majetkové vztahy stanovené právními předpisy, každý z manželů má v případě dělení majetku právo ponechat si majetek, který mu patřil před sňatkem, a veškerý oddělený majetek, který získal během manželství. Vše, co manželé společně nabyli během manželství, nebo vše, co jeden z nich nabyl za využití jejich společných prostředků, představuje společné jmění obou manželů. Má se za to, že společné jmění patří rovnocenně oběma manželům, pokud některý z nich nedokáže zdůvodnit a prokázat, že by majetek měl být rozdělen jinak.
Jsou-li majetkové vztahy stanoveny manželskou smlouvou, smlouva může stanovit oddělené vlastnictví či společné vlastnictví veškerého majetku manželů, a o rozdělení majetku se poté rozhodne postupem podle právních předpisů, jež platí pro daný smluvní majetkový vztah.

3.3 nezletilé děti manželů

Záležitosti vyplývající z právních vztahů v rámci rodiny, jež byly popsány výše, a zejména záležitosti, které vyplývají z právních vztahů mezi rodiči a dětmi, nelze posuzovat odděleně.
Pokud manželství rozvádí notář, musí se manželé dohodnout nejen na rozvodu, ale také na péči o dítě, právech na styk s dítětem a výživném na dítě. Předchozí písemná dohoda o péči o dítě, právech na styk s dítětem a výživném na dítě musí být předložena společně s žádostí o rozvod.
Pokud manželství rozvádí soud, musí se manželé dohodnout na péči o společné nezletilé dítě, právech na styk s dítětem a výživném na dítě. Pokud taková dohoda uzavřena nebyla, musí být nároky uplatněny společně s žádostí o rozvod; v opačném případě soud manželství nerozvede.
Důsledky rozvodu pro rodičovskou odpovědnost
V případě, že dítě nežije již s jedním či oběma rodiči, nezaniká tím odpovědnost za péči o dítě.
Žijí-li rodiče odděleně, i nadále nesou společnou odpovědnost. Péči o dítě a dohled nad ním musí zajistit rodič, s nímž dítě žije.
Rodiče společně rozhodují o záležitostech, které mohou důležitým způsobem ovlivnit vývoj dítěte. Nestanoví-li právní předpisy jinak, spory mezi rodiči urovnává sirotčí soud (*bāriņtiesa*).
Společné péče rodičů končí v okamžiku, kdy rodiče podepíší dohodu nebo kdy soud rozhodne o svěření dítěte do péče jednoho z rodičů.
Je-li dítě svěřeno do péče jednoho z rodičů, má tento rodič práva a povinnosti z toho vyplývající. Druhý rodič musí mít práva na přístup k dítěti (právo na udržování styku a soukromé vztahy s dítětem).
Důsledky rozvodu pro výživné na dítě
V rozvodovém řízení musí být rozhodnuta otázka výživného na dítě. Rodiče jsou povinni poskytovat na dítě výživné ve výši, která je úměrná jejich možnostem a finanční situaci. Povinnost starat se o dítě nesou otec a matka do doby, než je dítě schopné postarat se o sebe samo. Odpovědnost poskytovat na dítě výživné nekončí, žije-li dítě odděleně od rodiny nebo nežije-li již dítě s jedním či s oběma rodiči. Při rozvodu manželství se rodiče dítěte mohou dohodnout, kdo bude zajišťovat výživné na dítě, pokud se však rodiče nedohodnou, jejich spor v této otázce rozhodne soud v průběhu rozvodového řízení.

3.4 vyživovací povinnosti vůči druhému z manželů?

Občanské právo stanoví, že v průběhu rozvodu manželství nebo dokonce i poté může jeden bývalých manželů požadovat od druhého platby, které jsou úměrné finanční situaci druhého z nich, aby si zajistil dosavadní životní úroveň. Povinnost zajišťovat předchozí životní úroveň bývalého manžela/manželky končí okamžikem, kdy:
doba, která uplynula od rozvodu či od okamžiku, kdy bylo manželství prohlášeno za neplatné, je stejná jako doba, po kterou trvalo zaniklé manželství, nebo v případě, že manželství bylo prohlášeno za neplatné, jako doba soužití;
bývalý manžel/manželka uzavře nový sňatek;
příjem bývalého manžela/manželky mu/jí stačí k obživě;
bývalý manžel/manželka se vyhýbají tomu, aby si obživu obstarávali vlastní prací;
bývalý manžel/manželka, který má zajišťovat obživu druhého z bývalých manželů, nemá dostatečné prostředky k vlastní obživě nebo přestal být schopen pracovat;
bývalý manžel, který má dostávat výživné, spáchal vůči druhému z bývalých manželů trestný čin nebo trestným činem ohrozil život, zdraví, svobodu, majetek či důstojnost druhého z manželů či jeho příbuzných ve vzestupné či sestupné linii;
bývalý manžel ponechal druhého bez pomoci, přestože mu bylo možné pomoci;
bývalý manžel záměrně vznesl vůči druhému bývalému manželovi nebo vůči jeho příbuzným ve vzestupné či sestupné linii křivé obvinění;
bývalý manžel žije marnotratně či nemorálně;
bývalý manžel, který má zajišťovat obživu druhého z bývalých manželů, zemře nebo je prohlášen za mrtvého, nebo případně zemře druhý z bývalých manželů či je prohlášen za mrtvého;
existují jiné pádné důvody pro ukončení této povinnosti.

4 Co se v praxi rozumí právním pojmem „rozluka“?

Lotyšský právní řád nezná pojem „rozluka“.

5 Jaké jsou podmínky rozluky?

Lotyšský právní řád nezná pojem „rozluka“.

6 Jaké jsou právní důsledky rozluky?

Lotyšský právní řád nezná pojem „rozluka“.

7 Co se v praxi rozumí pojmem „prohlášení manželství za neplatné“?

Manželství lze prohlásit za neplatné, pokud byla při jeho uzavření porušena ustanovení právních předpisů a nebylo uzavřeno zákonným způsobem. Od okamžiku, kdy rozhodnutí, jímž se manželství prohlašuje za neplatné, nabude právní moci, se má za to, že strany nikdy sňatek neuzavřely, a manželství je považováno za neplatné od okamžiku, kdy bylo uzavřeno. Manželství lze prohlásit za neplatné dokonce i po rozvodu.

8 Jaké jsou podmínky pro prohlášení manželství za neplatné?

Manželství lze prohlásit za neplatné pouze v následujících případech, které jsou vymezeny v právních předpisech:
manželství nebylo zaregistrováno úředníkem obecní matriky nebo duchovním některého z náboženských vyznání uvedených v občanském zákoníku;
manželství bylo uzavřeno fiktivně bez záměru založit rodinu;
manželství bylo uzavřeno dříve, než oba manželé dosáhli věku osmnácti let, nebo v určitých případech dříve, než jeden z manželů dosáhl věku šestnácti let, přičemž po dosažení tohoto věku může být manželství platné, pokud bylo uzavřeno s dospělou osobou a rodiče nebo poručníci s manželstvím souhlasí; takové manželství však nelze prohlásit za neplatné, jestliže po sňatku bylo počato dítě nebo jestliže oba manželé dosáhli v době soudního rozhodnutí minimálního věku;
v době uzavření manželství byl jeden z manželů ve stavu, který mu bránil pochopit význam vlastního jednání nebo o tomto jednání rozhodovat;
manželství bylo uzavřeno mezi osobami, které se nacházejí v zakázaném stupni pokrevního příbuzenství, jmenovitě mezi příbuznými ve vzestupné či sestupné linii, bratrem a sestrou nebo nevlastním bratrem a nevlastní sestrou;
manželství bylo uzavřeno mezi adoptivním rodičem a adoptovaným dítětem s výjimkou případů, kdy byly ukončeny právní vztahy vzniklé na základě adopce;

manželství bylo uzavřeno mezi poručníkem a nezletilým nebo mezi opatrovníkem a osobou v opatrovnictví předtím, než byly ukončeny vztahy poručnictví či opatrovnictví;
jeden z manželů se nacházel v manželství.
Ve všech těchto případech může kterákoli zúčastněná strana nebo státní zástupce kdykoli požádat o to, aby manželství bylo prohlášeno za neplatné. Jestliže bylo manželství ukončeno úmrtím nebo rozvodem, žádost o prohlášení manželství za neplatné mohou podat pouze osoby, jejichž práva jsou touto skutečností dotčena. Jestliže zemřeli oba manželé, žádost o prohlášení manželství za neplatné již podat nelze.

9 Jaké jsou právní důsledky prohlášení manželství za neplatné?

Manželé, jejichž manželství bylo prohlášeno za neplatné, začnou opět používat příjmení, které používali za svobodna. Pokud si některý z manželů nebyl v době uzavření manželství vědom toho, že manželství nelze platně uzavřít, může požádat soud, aby mu povolil ponechat si příjmení, které získal sňatkem.
Pokud si některý z manželů byl v době uzavření manželství vědom toho, že manželství nelze platně uzavřít, má druhý z manželů nárok požadovat od prvního nejen prostředky k tomu, aby si zachoval svoji předchozí životní úroveň, ale také odškodnění za morální újmu.
Je-li manželství prohlášeno za neplatné, jsou bývalí manželé osvobozeni od povinnosti zajišťovat předchozí životní úroveň druhému z manželů (viz otázka 3.4).
Pokud jde o rozdělení majetku v případě, že je manželství prohlášeno za neplatné, každý z bývalých manželů má nárok ponechat si majetek, který vlastnil před uzavřením manželství, a jakýkoli majetek, který získal během soužití. Společně nabytý majetek se mezi bývalé manžele rozdělí rovným dílem.
Pokud si v době uzavření manželství nebyl ani jeden z manželů vědom toho, že manželství nelze platně uzavřít, rozdělí se majetek podle ustanovení občanského práva, která upravují dělení majetku nabytého v zákonném manželství. Pokud si však skutečnosti, že manželství nelze platně uzavřít, nebyl vědom pouze jeden z manželů, řízení týkající se rozdělení majetku, jenž byl získán během zákonného manželství, při rozvodu se vztahuje pouze na toho z manželů, který si nebyl vědom nemožnosti uzavřít platné manželství.

10 Existují alternativní mimosoudní prostředky umožňující řešit otázky týkající se rozvodu bez nutnosti obracet se na soud?

V Lotyšsku může manželství rozvést notář na základě společné žádosti obou manželů. Postup rozvodu manželství notářem je stanoven v oddíle P zákona o notářích. Notář manželství rozvede v případech, kdy se manželé dohodli na rozvodu a nemají žádné společné nezletilé děti ani společné jmění, nebo v případě, že společné nezletilé dítě či společné jmění mají, písemně upravili péči o společné nezletilé dítě do péče, práva na styk s dítětem, výživné na dítě a vypořádali společné jmění.

11 Kam mám podat svůj návrh na rozvod/rozluku osob/prohlášení manželství za neplatné? Jaké náležitosti musí být splněny a jaké dokumenty by měly být přiloženy k žádosti?

Rozvod manželství notářem
Při rozvodu notářem neplatí žádná zvláštní místní příslušnost – strany se mohou obrátit na kteréhokoli notáře kdekoli v zemi. To neplatí pro přeshraniční případy, při nichž je příslušnost upravena nařízením Rady (ES) č. 2201/2003. Jestliže podle právních předpisů Evropské unie nebo jiných mezinárodních právních předpisů přeshraniční rozvod nespadá do lotyšské příslušnosti, nesmí notář zahájit rozvodové řízení a musí o tom informovat manžele.
Při mezinárodních rozvodech se rozhodné právo určí v souladu s nařízením Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky.
Žádost o rozvod podaná k notáři musí obsahovat alespoň tyto informace:
jméno, příjmení a osobní identifikační číslo každého z manželů (pokud manžel/manželka žádné osobní identifikační číslo nemají, uvede se rok, měsíc a den narození);
rok, měsíc a den sňatku a číslo zápisu v matrice;
země, v níž bylo manželství zaregistrováno, a příslušný orgán, nebo náboženské vyznání a duchovní, před nímž bylo manželství uzavřeno;
zda manželé mají společné nezletilé dítě a zda se dohodli na péči o společné nezletilé dítě, výkonu práv na styk s dítětem a na výživném;
zda manželé mají společný majetek a zda se dohodli na rozdělení tohoto majetku;
příjmení manželů po rozvodu.
K žádosti musí být přiložen oddací list, kopie či výpis z matriky nebo prohlášení matriky.
Pokud manželé mají společné nezletilé dítě nebo společný majetek, musejí k žádosti přiložit písemnou dohodu, v níž upravili péči o společné nezletilé dítě, výživné na dítě, práva na styk s dítětem a vypořádali společné jmění.
Rozvod manželství soudem
Žádost o rozvod nebo prohlášení manželství za neplatné se musí podat k okresnímu či městskému soudu (*rajona (pilsētas) tiesa*), který je místně příslušný – obvykle jde o soud v místě, v němž má manžel, který nepodal návrh na zahájení řízení, nahlášeno bydliště, nebo v případě, že takové místo není k dispozici, v místě faktického bydliště odpůrce. Žádost lze podat k soudu, v němž má nahlášeno bydliště navrhovatel, nebo v případě, že takové místo není k dispozici, v místě faktického bydliště navrhovatele, pokud:
nezletilé dítě bydlí u navrhovatele;
manželství, které má být rozvedeno, bylo uzavřeno s osobou, která se právě nachází ve výkonu trestu odnětí svobody;
manželství, které má být rozvedeno, bylo uzavřeno s osobou, která nenahlásila své bydliště nebo jejíž faktické bydliště není známo nebo žije v zahraničí.
Pravidla příslušnosti ve věcech rozvodu, rozluky a prohlášení manželství za neplatné v případech, kdy má jeden z manželů obvyklé bydliště v jiném členském státě nebo je občanem jiného členského státu, jsou stanovena v nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.
Jakmile se určí příslušný členský stát, použije se vnitrostátní občanskoprávní řízení tohoto členského státu.
Pravidla příslušnosti ve věcech rozvodu jsou stanovena také ve dvoustranných mezinárodních dohodách o právní pomoci a právních vztazích, které byly uzavřeny se zeměmi, jež nejsou členy EU, a které jsou pro Lotyšsko závazné.
Podle § 128 občanského soudního řádu musí žaloba (návrh na rozvod) podaná k soudu obsahovat tyto informace:
název soudu, k němuž se žádost podává;
jméno, příjmení, osobní identifikační číslo a nahlášené bydliště navrhovatele (jestliže navrhovatel žádné nahlášené bydliště nemá, uvede se jeho faktické bydliště); v případě právnické osoby se uvede název, registrační číslo a sídlo; navrhovatel může také uvést jinou adresu pro korespondenci se soudem;
jméno, příjmení, osobní identifikační číslo, nahlášené bydliště a jakákoli další nahlášená adresa odpůrce nebo zúčastněné strany nebo v případě, že takové místo není k dispozici, faktické bydliště; v případě právnické osoby se uvede název, registrační číslo a sídlo; osobní identifikační číslo a registrační číslo odpůrce se uvedou, jsou-li známa;
jméno, příjmení, osobní identifikační číslo zástupce navrhovatele a jeho adresa pro korespondenci se soudem, pokud žalobu podává zástupce, nebo v případě, že jde o právnickou osobu, název, registrační číslo a sídlo;
v případě peněžitých nároků se uvede název finanční instituce a číslo účtu, na nějž lze případnou platbu provést;
předmět nároku;

výše nároku, pokud lze nárok vyčíslit, přičemž je nutné popsat způsob výpočtu částky, která má zaplacena nebo je předmětem sporu;
skutečnosti, na kterých navrhovatel svůj nárok zakládá, a důkazy, které tyto skutečnosti dokládají;
zákon, z nějž nárok vychází;
nároková žádání navrhovatele;
seznam písemností přiložených k žalobě;
datum, kdy byla žaloba sepsána, a veškeré další informace, které mohou být důležité.
Podle § 2351 občanského soudního řádu musí žaloba (návrh na rozvod) obsahovat dále tyto informace:
odkdy strany žijí odděleně;
zda druhý z manželů s rozvodem souhlasí;
zda se strany dohodly na péči o děti, postupech výkonu práv druhého rodiče na styk s dítětem, na výživném a na rozdělení jmění nabytého během manželství, nebo zda u soudu v těchto ohledech uplatňují nároky.
Žaloba musí být podepsána navrhovatelem nebo jeho zástupcem. Ve věci rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné musí mít zástupce strany zvláštní povolení k převzetí zastupovaní. Povolení zastupovat ve věci rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné se vztahuje také na všechny další související nároky.
K žalobě musí být přiloženy tyto písemnosti:
ověřená kopie žaloby, která má být zaslána odpůrci;
doklad, z nějž je zřejmé, že v souladu s postupem stanoveným zákonem a ve výši stanovené zákonem byl uhrazen státní poplatek a další soudní výdaje;
doklad nebo doklady, které potvrzují okolnosti, z nichž nároky vychází (např. osvědčení o registraci manželství).

12 Je možno získat právní pomoc na pokrytí nákladů spojených s řízením?

Obecně stát poskytuje právní pomoc tehdy, jestliže daná osoba nemá prostředky nebo takovou úroveň příjmů, aby si mohla zajistit ochranu svých práv, nebo pokud jí v tom brání nenadálá situace či finanční okolnosti (vzniklé např. v důsledku přírodní pohromy, vyšší moci nebo jiných okolností mimo její kontrolu) nebo jestliže je daná osoba zcela závislá na státu či místních orgánech, a proto je pro ni objektivně obtížné hájit svá práva. Právní pomoc se poskytuje v souladu s ustanoveními zákona o právní pomoci (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).
Právní pomoc se obecně vztahuje na výdaje spojené s přípravou procesních písemností, s právní konzultací během řízení, se zastupováním u soudu a se soudním výkonem rozhodnutí.
Lotyšsko také poskytuje právní pomoc v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2201/2003.

13 Je možné podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství/rozluce/prohlášení manželství za neplatné opravný prostředek?

V prvním stupni věc vyřizuje okresní nebo městský soud (*rajona (pilsētas) tiesa*). Proti rozhodnutí se lze odvolat ke krajskému soudu (*apgabaltiesa*) a lze je rovněž napadnout pomocí kasačního opravného prostředku (*kasācija*).
Je třeba poznamenat, že pokud má být manželství rozvedeno notářem, není možné zpochybňovat důvěryhodnost listin, které byly ověřeny zákonným postupem. Důvěryhodnost těchto listin lze napadnout samostatnou žalobou.
Stížnost, že notář nejednal při plnění svých povinností správně nebo že odmítl splnit své povinnosti, musí být podána ke krajskému soudu, pod jehož dozor daný notář patří, a to do jednoho měsíce ode dne, kdy se notář dopustil jednání, které je předmětem stížnosti, nebo kdy odmítl provést požadované kroky.

14 Co musím udělat pro to, aby rozhodnutí o rozvodu/rozluce/prohlášení manželství za neplatné, které vynesl soud v jiném členském státě, bylo uznáno v tomto členském státě?

Rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné, které je vydáno v jiném členském státě, musí být v Lotyšsku uznáno na základě nařízení Rady (ES) č. 2201/2003. Uvedené nařízení stanoví, že rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v jiných členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.
Aby se zaručilo, že v Lotyšsku budou uznána rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné, která byla vydána v jiném členském státě, může kterákoli ze zúčastněných stran v souladu s postupy stanovenými v nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 požádat o to, aby bylo určité rozhodnutí uznáno, či naopak aby odmítnuto uznání určitého rozhodnutí, tím, že podá žádost o uznání (*atzīšana*) nebo o uznání a výkon (*atzīšana un izpildīšana*) zahraničního rozhodnutí, a to k okresnímu či městskému soudu v místě, kde má být rozhodnutí vykonáno, nebo v místě nahlášeného bydliště odpůrce či v případě, že takové místo není k dispozici, k soudu v místě, kde má odpůrce faktické bydliště.
Rozhodnutí o uznání nebo o uznání a výkonu rozhodnutí, které vydal zahraniční soud, přijme soudce samostatně na základě předložené žádosti a listin, které jsou k ní přiloženy, a to do 10 dnů ode dne podání žádosti, aniž by nařizoval jednání. Soudce může odmítnout uznat rozhodnutí v Lotyšsku pouze z důvodů pro neuznání rozhodnutí, jejichž výčet je uveden v článku 22 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003. Na jejich základě je možné odmítnout v Lotyšsku uznat rozhodnutí vydané v jiném členském státě v těchto případech:
je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem Lotyšska;
jestliže odpůrce, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl písemně vyrozuměn o zahájení řízení v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který by mu umožnil přípravu na jednání před soudem, pokud není zjištěno, že odpůrce rozhodnutí jednoznačným způsobem přijal;
jestliže je rozhodnutí neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení mezi stejnými stranami v Lotyšsku;
jestliže je rozhodnutí neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v řízení mezi stejnými stranami v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, za předpokladu, že toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné k uznání rozhodnutí v Lotyšsku.
Podle § 638 občanského soudního řádu musí žádost o uznání rozhodnutí obsahovat tyto informace:
název soudu, k němuž se žádost podává;
jméno, příjmení, osobní identifikační číslo navrhovatele (v případě, že tyto údaje nejsou k dispozici, jiné identifikační údaje a jeho adresu pro korespondenci se soudem); v případě, že jde o právnickou osobu, se uvede název, registrační číslo a sídlo;
jméno, příjmení, osobní identifikační číslo odpůrce (v případě, že tyto údaje nejsou k dispozici, jiné identifikační údaje), nahlášené místo bydliště a všechny nahlášené další adresy, nebo, nejsou-li k dispozici, faktické bydliště odpoůrce; v případě, že jde o právnickou osobu, se uvede název, registrační číslo a sídlo;
předmět žádosti a okolnosti, na nichž je žádost založena;
žádost navrhovatele, aby bylo rozhodnutí vydané zahraničním soudem uznáno nebo uznáno a zároveň vykonáno, ať zcela nebo zčásti;
jméno oprávněného zástupce a jeho adresu, pokud byl pro účely vyřízení věci v Lotyšsku takový zástupce určen;
seznam přiložených písemností;
datum a čas vyhotovení žádosti.
Podle článku 37 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 je nutné k žádosti o uznání rozhodnutí vydaného soudem v jiném členském státě přiložit:
jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti;

v případě rozsudku pro zmeškání doklad, který potvrzuje, že osobě, proti níž je řízení vedeno, byl doručen návrh na zahájení řízení (v souvislosti s rozvodem, rozlukou nebo prohlášením manželství za neplatné); alternativně může navrhovatel předložit jakýkoliv doklad, která dosvědčuje, že účastník, proti němuž se řízení vede, rozhodnutí vydané v jeho nepřítomnosti jednoznačným způsobem přijal;
osvědčení vydané příslušným orgánem nebo soudem v členském státě rozhodnutí v souladu s článkem 39 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003.

15 Na který soud bych se měl obrátit, pokud chci rozporovat uznání rozhodnutí o rozvodu/rozluce/zrušení manželství vynesenému v jiném členském státě? Jaké řízení se v těchto případech použije?

Podle rozhodnutí Rady (ES) č. 2201/2003 existují dva způsoby, jak může zúčastněná strana vznést námitku vůči tomu, aby v Lotyšsku bylo uznáno rozhodnutí o rozvodu, rozluce či prohlášení manželství za neplatné, jež bylo vydáno v jiném členském státě.
Zaprvé, podle článku 21 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 může kterákoliv dotčená osoba požádat soud, aby rozhodl, že rozhodnutí vydané v jiném členském státě by nemělo být v Lotyšsku uznáno.
Zadruhé, odpůrce ve věci týkající se uznání rozhodnutí může uznání rozhodnutí v Lotyšsku napadnout dokonce i v případě, kdy jiná osoba již žádost o uznání rozhodnutí podala a kdy již okresní nebo městský soud dané rozhodnutí na základě takové žádosti uznal. Odpůrce může vznést námitku vůči tomu, aby bylo v Lotyšsku uznáno rozhodnutí vydané v jiném členském státě, tím, že napadne rozhodnutí okresního či městského soudu, jímž se určité rozhodnutí uznává. Podle článku 33 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 lze rozhodnutí okresního nebo městského soudu, jímž se uznává rozhodnutí vydané soudem v jiném členském státě, napadnout u krajského soudu podáním doplňkové námitky (*blakus sūdzība*) k soudu, který rozhodnutí přijal, a zasláním žádosti příslušnému krajskému soudu. Odpůrce či navrhovatel mohou předat rozhodnutí krajského soudu, jímž se uznává určité rozhodnutí, senátu Nejvyššího soudu (*Augstākās tiesas Senāts*), a to tak, že vznesou doplňkovou námitku k soudu, který rozhodnutí přijal, a pošlou žádost na oddělení pro občanskoprávní věci při senátu Nejvyššího soudu.
Odpůrce může vznést námitku vůči uznání rozhodnutí, jež bylo vydáno v jiném členském státě, pouze na základě jednoho z důvodů pro neuznání vymezených v článku 22 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 (viz dotaz č. 14).

16 Právo, kterého státu se použije na rozvodové řízení mezi manželi, kteří nežijí v tomto členském státu nebo kteří mají rozdílná státní občanství?

Postup určení rozhodného práva je stanoven v
nařízení Rady (EU) č. 1259 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (nařízení Řím III)
.

Odkazy

https://tiesas.lv
http://www.llrx.com/features/latvia.htm (v angličtině)
https://vvc.gov.lv
https://www.tm.gov.lv

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu Vaše Evropa.
Velice uvítáme jakoukoli zpětnou vazbu ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 18/12/2023
Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.